

Edifici de Transràdio

Lliçà de Vall

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Sector est del terme municipal. Polígon industrial el Pla, s/n
Emplaçament
Alçada: Carrer de can Nadal, a l'extrem oest camí direcció nord
103

Coordenades:

Latitud: 41.59051
Longitud: 2.24556
UTM Est (X): 437120
UTM Nord (Y): 4604587

Classificació

Número de fitxa 08108 - 81
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Racionalisme
Segle XX
Any 1949-1951
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Algunes parts de l'edifici es troben en estat precari i d'abandonament
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 04/03/2022 - 13:55

Descripció

Edifici industrial que les dècades de 1950 i 60 fou la seu de Transràdio Española: un centre governamental de telecomunicacions per aire. Es troba situat en una esplanada a la terrassa oriental del riu Tenes, actualment en estat precari i ocupat en part com a magatzem d'una empresa. Amb alguns afegits, l'edifici manté la seva estructura originària, definida per una línia d'estil racionalista que és representativa de l'arquitectura industrial i de serveis de mitjans de segle XX.

Consta d'un cos originari amb planta en forma de T, de dos pisos d'alçada i amb coberta de terrassa. A aquest nucli se li han adossat, molt recentment, altres construccions i estructures més precàries que transformen el conjunt en una edificació de planta més o menys rectangular. La façana principal, encarada vers migdia, es desenvolupa a partir de sèries de grans finestres quadrades situades a les dues plantes i perfilades amb motllures i cornises. La porta principal es troba en un cos avançat d'una sola planta que està adossat a una esvelta torre quadrada, amb llargues obertures verticals en algunes de les seves cares.

La resta de façanes segueixen una pauta similar en base als dos nivells de finestrals. A la cara de ponent s'hi ha encaixat, en els anys més recents, una estructura metàl·lica porxada amb sostre voladís que ocupa tota la seva alçada. La cara de llevant té adossat un cos més baix, d'una sola planta.

Vora l'edifici hi havia una antena de gran alçada i diverses antenes menors que foren desmantellades quan el centre va deixar de ser operatiu.

Observacions:

Fotografia en b/n de l'any 2020, publicada a l'article d'Antoni PUIG SERRA (2020) / Fotografia de 1955-1960 de l'Arxiu Municipal de Lliçà de Vall.

Història

Entorn de 1950 els Ministeris de l'Aire i de Governació van decidir instal·lar un centre de telecomunicacions de Transradio Española S.A. a Parets del Vallès i a Lliçà de Vall. Constituïen el centre de Barcelona que, junt amb altres cinc centres repartits en diferents punts de la geografia espanyola, s'encarregaven de les telecomunicacions sense cable. L'emplaçament es va escollir per les bones condicions del terreny: bàsicament, la humitat i l'horitzontalitat. A Parets del Vallès hi havia l'estació emissora i a Lliçà l'estació receptora. Els dos centres estaven separats uns dos Km però funcionaven de manera sincronitzada.

La construcció de l'estació de Lliçà de Vall devia començar a principis de 1949. Ambdós centres van estar actius entre 1951 i 1970 aproximadament. A Lliçà de Vall hi havia una torre-antena de gran alçada, mentre que a Parets n'hi havia dues de bessones, d'uns 100 metres d'alçada i que en el seu moment foren les més altes d'Espanya i es comptaven entre les més altes d'Europa. En la construcció de les torres hi va intervenir l'empresa "Torres Quevedo", de l'Instituto Nacional de industria, en col·laboració amb el Ministeri de l'Aire. La direcció de la instal·lació va anar a càrrec dels enginyers Luís Cáceres, Orriols i Castells.

Les torres altes servien per a les comunicacions d'ona llarga destinades als països europeus, però els centres estaven equipats també amb altres antenes d'ona curta que s'orientaven bàsicament cap al continent americà. Transradio era la continuadora de la "Compañía Nacional de Telegrafía sin Hilos", i s'encarregava de les radiocomunicacions; és a dir, les comunicacions per aire que bàsicament consistien en l'enviament i recepció de telegrams. El centre de Barcelona comptava amb 200 empleats, incloent-hi motoristes i ciclistes que feien el repartiment dels telegrams. Diàriament, s'enviaven i es rebien uns 1.200 missatges.

El 1970 els dos centres van deixar de funcionar perquè havien quedat obsolets, ja que en aquesta època les comunicacions per satèl·lit es van imposar com a més efectives. A Parets es van desmantellar les antenes i l'edifici del centre. A Lliçà es van desmuntar les antenes exteriors, però l'edifici es va mantenir i s'oferí en règim de lloguer; primer a una empresa química i posteriorment a d'altres indústries.

Bibliografia

PUIG SERRA, Antoni (2020). “Transradio Española, S.A. Les telecomunicacions passen per Parets del Vallès i Lliçà de Vall”. *Parietes*, núm. 18 (desembre 2020), p. 13-32.

Entrada principal del Centre Receptor-Lliçà de Vall (entre 1955 i 1960) (Esteve Ramón Ribell). Cedita per Arxiu Municipal de Lliçà de Vall.